

Köpenhaminassa 19.11.1895

Rakas Minna sisko!

Minä olin eräänä iltana eräessä seurassa, jossa joku kysyi ”Hvarifrån kommer det sig att läkare och sjuksköterskor äro alltid glada och vänliga och konstnärerna hänga sig, skjuta sig eller äro alltid missnöjda och trumpna?” ”Det kommer sig deraf att de förra äro altruister, de sednare egoister” vastattiin. Jos kysymys kokonaisuudessaan on oikea, jota minä puolestani ja myöskin vastausta osaksi, suuresti epäilen, sen jätän tässä syrjään mutta vastauksessa on kuitenkin totuus johonka minä puolestani kiinnitän suuren toivon. Toivoni on nimittäin että ihminen joka ei elä itseään vai (p.o. vaan) toisia varten on onnellinen. Sellaisena altruistina ollessasi toivon nyt sinullekin syntymäpäiväsi johdosta paljon onnea. Toivon että onni on oleva ravintonasi josta saat sekä henkisiä että ruumiillisia voimia toimiaksesi yhä eteenpäin kaikkien niiden hyväksi ja onneksi jotka Jumala sulle on antanut ja samalla myöskin itselleni onneksi, iloksi ja tyytyväisyydeksi.

Minä olen egoisti ja siksi heti alotan itsestäni. Tahdon oikein itse kirjoittaa ja kertoa kuinka kovin, kovin hauskaa mulla on ollut. Berliinissä erittäinkin jossa olin vähän 7:ttä viikkoa. Aika kului hauskojen ihmisten parissa, uusien havaintojen tullessa, joka päivä jotakin uutta, kaunista, suurenmoista nähdessä, suoraan sanoen pikemmin kun lentämällä. Ihan ilman huomausta oli taas viikko kulunut. 3 ensimmäistä viikkoa, jotka siellä olin, vietin sairashuoneessa joka ei suinkaan ole kehuttava, jotten sillä aikaa paljoakaan nähnyt kaupunkia. Sen jälkeen sitä enempi. Jo pelkkä käveleminen kaduilla oli siellä hauskaa, kadut leveät, komeat ikkunat, jossa briljantit ja muut komeudet oikein silmiä häikäisivät, sekä valaistus joka on melkein kun olisi aina keskellä päivää. Kaikista suurin nautintoni oli käydä taulu näyttelyissä ja taide laitoksissa ylipäänsä. Siellä ollessa minusta tuntui kun olisi ollut parempi ihminen kun muualla. Myöskin oopperat olivat kertomattoman ihanat ja monet monet muut hauskuudet.

Berlinin jätin kaipauksella viime Tiistaina ja tulin yksinäisen mutta onnellisen matkan perästä tänne Köpenhaminaan. Tulo tunteeni tänne ovat myöskin kertomattomat sillä niin äärettömän ikävää mulla oli täällä ensimmäiset päivät. Jos olisin kehdannut olisin suoraapäättä mennyt kotiin. Ajatteles, täällä en tuntenut yhtään ainoata sielua muuta eräälle suom. herralle, jonka osoitteen olin saanut T. C:n kautta, olin suureksi onneksi Berlinistä kirjoittanut että hän tulisi mua vastaan ja neuvoisi mulle jonkin hotellin. Sen hän tekikin ja ensimmäisenä iltana täällä tuntui yksinäisyys intressantilta. Mutta kyllä se seuraavana päivänä oli niin kaukana kun sopikin. Täällä oli ruma ilma, ruma kaupunki, fui, kaikeksi onneksi on se tunne jo poissa enkä viitsi sitä enää ajatella, kaikista vähiten siitä kirjoittaa. Tein sitten tuttavuutta rouva Langen kanssa, jolle Pappa oli kirjoittanut että tulisin tänne.

Hän otti minut hyvin ystävällisesti vastaan ja olin hänen kanssaan seuraavana päivänä kuvanveistäjä Runebergilla jossa olivat K:haminan kaikki suomalaiset s.t.s. 3 suom. herraa ja minä sekä yksi tanskalainen perhe. Ystävällisimpiä ihmisiä ei voi löytyä kun mitä he ovat. Kaikki ovat pyytäneet minut tulemaan luokseen ja nuo tanskalaiset ensimmäisinä. Kun he kuulivat että olen sairaanhoitaja määräisivät he ajan jolloin tulisin heille tekemään heidän poikansa, lääkärin tuttavuutta. Hän näyttäisi minulle koko Komune hospitaalin. Menin tietysti määrä ajalla heille, jossa oli myöskin heidän tyttärensä, hänen miehensä, tämän lääkärin rouva ja yksi nuorempi sisar. Kamalan generattu olin mennä niin vallan vieraan heidän luokseen mutta minkäs sille mahdoin. Siellä olin sitten koko illan ja huomenna olen pyydetty sinne suurukselle ja sitten rouva tulee minun kanssani Thorvaldsenin museoon.

Tämä tohtori ei näyttänyt minulle ainoastaan K. hospitaalia vaan myöskin erään lääkärin privaati sairaalan. Eikö se ole jotain noch nicht dagewesenes. Suomalaiset jotka opin tuntemaan ovat rouva Behrendsen, jonka mies tuntee täällä koko kaupungin ja joka antoi mulle rekomendationin niin että olen saanut paljon ystävällisyyttä sairashuoneessa jossa käyn, jota olen tosin muutenkin saanut sekä professorilta että hoitajilta, joihin olen oikein ihastunut. Se on eräs lasten sairaala jossa on noin 50-55 potilasta. Puhdasta, siistiä, hyvä järjestys kaikkialla. Sinne tulin muuten sillä omituisella tavalla että kun en ketään tuntenut auttoi tuo vieras herra mua ja meni erään tuttavansa lääkärin luo ja kysyi mun puolestani minne mun pitäisi käännyä. Hän on juuri lääkärinä siinä sairashuoneessa jossa nyt käyn ja sanoi että menisin vaan ylihoitajattaren luo niin kyllä sinne pääsee ja niin kävikin.

Kovin usein ajattelen Teitä kaikkia rakkaita omaisia ja sinua Minna kulta pikku Berttanesi, kuinka te kasvatte ja vartutte. Täällä on yhä vielä jokseenkin lämmin, ei edes kaksinkertaisia ikkunoita. Muuten en tiedä kuinka sielläkän on sillä en ole saanut edes kirjettä kahteen viikkoon saatikka sanomalehtiä. Tanskan sanom:stä näin että H:gissä on ollut koleeraa.

Asuukohan Fasteri kultamme taas teillä (= Pauline Friberg). Sano oma sisar sydämelliset terveiset Axel'ille, lapsille sekä Fasterille y.m. sukulaisille ja tuttaville. Eninteen tervehtii kuitenkin sinua itseäsi Ines sisaresi

Olkoon Jumala kanssamme